HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ו) [לקמן מ"ד: ג.] סוטה נ. סוטה יד:, ב) זבחים פז., ג) [עי' תוס' כריתות כד: ד"ה קפבר], ד) ערכין כב., ה) [פי' שבט שמכין בו בני מלח וילפסו עב. ערוך ערך קלפא ז'], ו) כילד מקדשין את הקומץ. ל"ק, ז) לקמן יב., ח) לקמן לט: [שבת קלב:], ט) ליפסול וחב גמר. ל"ק, י) כלי כלי כשמחזירו בהן ס"ל אח"כ ד"ל שעל גבי קרקע וכי היכי דקומצין מכלי שעל גבי קרקע ה"נ מקדשין קומץ בכלי שעל גבי קרקע. ל"ק, כ) כ"מ שחזיר, ל) כ"מ לכלה, מ) ל"ל מנהה מו מכה. רש"ק, נ) [דף כב.], כ"מ משכח המירון ומכה מותו אמימי. ל"ק, ע) ל"ק, פ) ל"ל רב פפא וכן איתא לקמן, צ) זמן מ"מ לענין זה הוי מתוסר זמן. ל"ק, ק) הייינו פסולין, ר) [נדל"ל וכן נתעברן], ש) ל"ל חוכקו, ת) בס"ל: לי, א) שיך למעש"ל,

גליון הש"ס

גמ' דנעשה כמי שהחזירו הקוף. לקמן דף ק ע"ב:

לעזי רש"י

פישל"א. (כלי) מוערים אבל לא דחוס.

מוסף רש"י

כלי שרת אין מקדשין אלא מדעת. שהאומנו בהן צריך שיתנו לשם קן, וא"ת הרי מנחה קדושה ועומדת שהקדישם בפה, קדושת פה אינה אלא קדושת דמים ואינה קדושת הגוף ואינה נפסלת בטבול יום וכליגה ואם נטמאת נפדיים, קדשה בכלי קודשה קדושת הגוף ונפסלת בטבול יום וכליגה ואין לה פדיון (מושה יד). קלפי טאבי בלעי מאבימי. הכאות גדולות על הדא שמעתתא שהיה מלמדני שום היומוים לר' מאיר שיש יום יום ואיתני מקשה לו הא אמר ר"מ שלשים בא להכריז רצופין ל' יום, שני וחמישי ס' יום. והוא אמר לי הא להכריז לפופין ל' יום אין יומוין בין הקדש, ואם בא להכריז ב' וה' שהם ימי הדין הוי השום ס' יום וימי הכרזה ר"מ שם יום וחשוב מעני בשבת שמוכה שבועות הרי לך ר"ו ימים ויהא בהם ט"ו שני ממיש, הוסיף עוד מרבעה ימים שני ושלישי וכרביעי וחמישי בשבת הרי ס' יום משתמתיל הסכרחה ויש בהן י"ח ימי הכרזה (ערכין כב.). כל הקומץ ונותן בכלי. קומץ או מולץ או מקעיר לאכול דבר שדרכו לאכול. כגון שריים או להקטיר דבר שדרכו להקטיר. כגון קומץ חוץ לזמנו וכו' אבל אם חיסר להקטיר שריים לזמנר או לאכול קומץ לזמנר כשר בעבלה דעתו אבל כל אדם, בד' עבודות הללו מפגלין בזמנה דגמרינן מזבחים בהיקיש כלאחר כרים פיקון. (להלן יב.). ארבעה בהנים בבגדים. לחיבו בשבת לאבדר לחם הפנים שני סדרים. שתים מערכות של לחם שני בזיכין. שתי כפות מלאות לבונה כדכתיב (ויקרא כד) ונתת על המערכת לבונה זכה וארבעה מקדימין לפניהם שנים ליטול. מן הגלגל שני סדרים הנשנים וב' ליטול ב' בזיכין. והגלגל היה מתן מרכי ממזבח למערב, ולאו עומדין מזה לרוחב הגלגל בצפון ולאו עומדין לנגדו לדרום, ודוקא מכינים לצפון לכל לצפון ענין הקיצות היא כדאמרינן במסכת סוכה (דף ט.). גבי מיזון לחם הפנים לשמצרה הנכנסת והיוצאת, הנכנסין מוזקין בצפון כדי שיהא שהן נכנסין (שבת קלג:).

ו) וקא פריך **כי מהדר ליה לקומץ לדוכתיה ליקדוש וליפסול. דהא עבד** ממן כלי דמה לי כלי שרת זה ומה לי כלי שרת אחר: **אלא מדעת.** והא לא יהיב ליה להתם אלא מדעת דליקדיש: **שיקדשו פסולין.** כגון אם קמץ זר ב) ונותן לכלי מהו שיקדישנו כלי להקטירו: **ליפסל.** דקנעה ההוא כלי בקדושה בא] כי יהביניה אדעתיה לקדושי ולא מצי לאהדוריה מו לגוון הסיריס דהא ג) פסול בב] זה גמר לכולה עבודה: **רב עמרם אמר.** אפילו תימא שלא מדעת נמי מקדשין והכא לא קדיש בג] שמחזירין לביסא גדושה שאין מחזירה לגוף אויר הכלי ואין הכלי מקדשו: **ביסא.** כלי שרת שבו בולגין מנחה: **ומקמץ היכי קמץ.** תחילה בד] כשקומץ מכלי זה והלא גדוש הוא וקמילה מתוך בה] הכלי בעינן דכל דבר הטעון כלי אין חשוב כלי אלא מוכז: **עפופה.** פיסל"ל שאינה גדושה בו] וכשקומץ מתוך כלי קמץ באמצעיתו וכשמחזיר הרי קומץ בגודשה כלי כדמפרש בסמוך: וקפריך **דהא כי קמץ עבד גומא וכי מהדר.** לקומץ בגומא הוה ליה תוך כלי: ומשני **כי מהדר ליה אדופיפא דמגא.** בגלי הכלי אלא בז] גומא החזירו והוי כגודש הכלי ונייד למגא ונפיל קומץ ממילא לגומא כדי שיהא ראוי לקמילא כהן וכיון דממילא נפל למגא נעשה כמי שהחזירו הקוף ולא מקדש ליה כלי. ואע"ג דכלי שרת מקדשין שלא מדעת הני מילי כי מהדר ליה אינו ממש אדעתא דלא ליקדוש מקדש ליה בח] (הלי) ט) לכלי שמחזירו בהן שמונח על גבי קרקע: **קומץ.** קומץ מכלי שעל גבי קרקע וה"ל מקדשין כ) קומץ ג) מהבלול שעל גבי קרקע: **דאיבעיא לן.** כלומר לחבריו איבעיא הך בעיא דרב נחמן בעי מתניתי וכדמפרש: **קולפי עבי.** הכאות טובות: **בלעי מאבימי.** בלעתא מאבימי כלומר שהיה בט] מנהה אותו: **עלה דהא שמעתא.** בגמ' ערכין ט) ל] דתנא חדא שום היתומים ל' יום ותניא אידך שיש ומתרץ לה אבימי בא להכריז לרופין כל ימות השבת מכריז ל' יום: **בא להכריז שני וחמישי.** מכריז עד ס' יום מיום שמתחיל עד יום שפוסק דהייגו י"ח ימי הכרזה בס' יום ומכריז מי יקנה נכסי יתומים הללו כדי שימכרו ביוקר והיה רב חסדא לא] מ) משבח המירון ומבזי אבימי. אלמא רב חסדא תלמיד דאבימי הוה: **אבימי מסכתא דמנחות** לב] **איעקר ליה.** נשתכחה הימנו: **ולישלח ליה.** לרב חסדא דליתי לגביה: **מסתייע מילתא.** משום יגעתי ומצאתי (מגילה דף ו.): **פגע ביה רב נחמן.** בהאבימי: **מכלי זה.** דאמר מונח על גבי קרקע וקאמר כלי זה אם של קודש לג] (זה) היה ראוי לקמילה: **וכילד מקדשין אם הקומץ.** לאחר קמילה: **הוו לרבה ג' דהנים.** שיש להגביה שני כלים אחד שיקמוץ הימנו ואחד לד] שנותן לתוכו ושלישי קומץ וכהן אחד אינו יכול להגביה שני הכלים דאין עבודה בשמאל: **תמיד.** י"ג הכנים זוכין בו במסכת יומא בפ"ב (דף כה.). מתני' היא: **סדר עבודות נקט.** אותו שכהן אחד עושה זו אחר זו אבל למיינהו דהכהנים לא נחתי: **מה עבדין לגאו.** בהיכל: **נכנסין.** ביום השבת: **שני סדרים.** של לחם הפנים שתים המערכות שם המערכת: ואילו

ליה אם מקדשין הפסולין לענין דאם עלו לא ירדו דאע"ג דאי לאו כלי היה מזבח מקדשם השתא דאיכא כלי גרע שמפסיק בין הפסול למזבח ומסיק דלכתחילה ליקרב מיבעיא ליה אם קידשו הקומץ פסול בכלי אם מעלייהו דילמא כשם שהמזבח מקדש דלא ירד כך כלי מקדש דיעלה ופריך דהא נמי תניא שקיבלו פסולים וזרקו דמשמע זרקו דיעבד אבל לכתחילה לא יזרקו והא דקאמר מאי לאו קיבלו פסולין וזרקו פסולין לאו מלגאו פסולין דייק אלא המשנה קא מסיים ופירושא דמתני' כך הוא תדע דהא ר"ש בן לקיש דדחי בפסולין נמי מוקי לה מכלל שלא דקדק רבי יוחנן בפסולין: **אמר** ליה מכלי זה. למאי דמסיק דמגבה ליה כהן יש לתמוה מאי חידוש השיגו מכלי זה ושמא אשמעינן אע"פ שלא נמשח שעבודתו לה] מחנכת א"ל שבן מצינו בסילוק בזיכין. הא מילתא דלא כרבי מנינא דאמר נקמן (דף ח.) לא זו בו] קדושה בלא זו דאיכו לא יליף מילתא ממילתא: מדם

בין קומץ לכלי מין במינו אינו מועל: **א"ר** יוחנן **זאת אומרת** בכלי שרת **אין מקדשין אלא מדעת.** והא דפליגי חזקיה ורבי יוחנן לקמן בפרק התודה (דף פח.:) ט) [גבי תודה] שנחטה על שמונים חלות ואמר לה] ט) רבא דכולי עלמא כלי שרת מקדשין שלא מדעת שאני התם דתמוון שמקדש מדעת מקדש נמי שלא מדעת והא דמשמע בסוף לולב וערבה (סוכה דף נ.) דחזקיה סבר כלי שרת אין מקדשין שלא מדעת גבי הא דתנן כמעשהו בחול כך מעשהו בשבת ופריך בגמרא ובייתי במקודשת התם אין כל המים ראוין להתקדש אבל בהתודה כיון דראוין לקדש מקדש שלא מדעת ול"ע דכיון דאין שיעור למים הרי כולם ראוין להתקדש וגרלה דכיון דשלא בזמנו הוא אע"ג דכלי שרת מקדשין שלא בזמנו דמסקינן בסוף שתי הלחם (לקמן דף ק.) שלא מדעת מיהא אין מקדשין ואע"ג בלילה אין מחוסר זמן ט): **אין** מקדשים ליקרב. הקשה ה"ר פנר דלפי' הקונטרס בזבחים פרק המזבח מקדש (דף פז:) משמע שהשיבו ר' יוחנן דמקדשין לכתחילה ליקרב דקאמר התם בעי מייני ר"ש בן לקיש מר' יוחנן מהו שיקדשו את הפסולין ופי' שם בקונטרס לענין פדיון קא בעי דאי מקדש הכלי אין להם פדיון א"ל תיתוה כשם שמזבח והכבש מקדשין את הראוי להם כך כלי שרת מקדשין את הראוי להם ואע"ג דמזבח והכבש איירי לענין דאם עלו לא ירדו אייתי מינה ראיה לענין פדיון א"ל לכתחילה ליקרב קא מיבעיא לי הא נמי תניא שקיבלו פסולין וזרקו את דמן מאי לאו קבלו פסולין וזרקו פסולין פי' הא זרקו כשרין אף לכתחילה יעלו האבריס אלמא לו] מקדשי לכתחילה ליקרב ועוד קשה מהא דתנן התם ואלו אם עלו לא ירדו הלן והיולא והטמאה והנשחטו חוץ לזמנו וחוץ למקומו וכולהו אייתי בשמרק הדם כדמוכח בגמ' דקאמר עולא אימורי קדשים קליס שהעלן לפני זריקת דמיס לא ירדו נעשו לחמו של מזבח אמר ר' זירא אף אנן נמי תניא שקיבלו פסולין וזרקו פסולין פי' הא זרקו כשרין אף לכתחילה יעלו האבריס אלמא לו] מקדשי לכתחילה ליקרב ועוד קשה מהא דתנן התם ואלו אם עלו לא ירדו הלן והיולא והטמאה והנשחטו חוץ לזמנו וחוץ למקומו וכולהו אייתי בשמרק הדם כדמוכח בגמ' דקאמר עולא אימורי קדשים קליס שהעלן לפני זריקת דמיס לא ירדו נעשו לחמו של מזבח אמר ר' זירא אף אנן נמי תניא שקיבלו פסולין וזרקו פסולין פי' הא זרקו כשרין אף לכתחילה יעלו האבריס אלמא לו] מקדשי לכתחילה ליקרב ועוד קשה מהא דתנן התם ואלו אם עלו לא ירדו הלן והיולא והטמאה והנשחטו חוץ לזמנו וחוץ למקומו וכולהו אייתי בשמרק הדם כדמוכח בגמ' דקאמר עולא אימורי קדשים קליס שהעלן לפני זריקת דמיס לא ירדו נעשו לחמו של מזבח אמר ר' זירא אף אנן נמי תניא שקיבלו פסולין וזרקו פסולין פי' הא זרקו כשרין אף לכתחילה יעלו האבריס ומיהו יש לדחות דאכולהו קאי ק) וזרקו לו] את דמם ועוד קשה דבכמה דוכתי (פסחים דף מז:) אמרינן נטמא הדם לא יזרוק ואם זרק הורלה ולמה לא יזרוק הא כלי שרת מקדשין לכתחילה ליקרב ובפ' שני שעירי (יומא דף סב.) אמרינן נשפך הדם יצות המשמאלה מת המשמאלה ישפך הדם למה ישפך וכן ר' בדם פסולין ישפך לאמה ובפ' המנחות (לקמן ק:) תנן נטמאו משהוקדשו בכלי אין להם פדיון דמשמע הא מיקרב לא קרב ויש לדחות דמשמע אחר כך לגלי חול והא דשמעתין נמי יש לישב לפי' הקונטרס הא דמשמע שהשיב לו אין מקדשין היינו לפי שדומה שם לא שקיבלו פסולים אע"ג לח] ט) וזרקן פסולין ועוד קשה לפי' הקונטרס דמדקאמר לכתחילה ליקרב קא מיבעיא ליה ט) משמע שגם רבי יוחנן היה יודע דליקרב קמיבעיא ליה אלא שהיה סבור דמבעיא ליה בדיעבד ולא מיירי כלל לענין פדיון ולפר"ת דמבעיא

לו א מיי' פ"ג מהלכות פסוה"מ הלכה כ:
לז ב מיי' שם הל' יח:
לח ג מיי' פי"ב מהל' מעה"ק הלכה יג:
לט ה מיי' פ"ס מהל' ממרים ומופפין הלכה ד:

שיטה מקובצת

ב) וכי מהדר ליה לקומץ כו' ואמאי לא גמר עבודה עד דעביד לה מתן כלי אחר שנתן הקומץ בכלי שרת אפילו לא נתנו בכלי אחר כי מהדר ליה לקומץ לדוכתיה בביסא לקדושה כלי ולפסול ואמאי יחזור ויקמוץ. הרגמ"ה: ג) אמר ר' יוחנן מדאמר יחזור ויקמוץ ולא פסלה ש"מ כלי שרת אין מקדשין אלא מדעת לרצון המניח בהם והאי כיון דאהדריה קומץ לדוכתיה לא אהדריה אדעתא לקדושי לשם קומץ ולא איקדש. הרגמ"ה: ג) והא בעא כו' אכולה מילתא פריך אף אעקמן וקידש: ד) כלי שרת מהו שיקדשו בהן הפסולין לעבודה שום דבר אפילו לדעת כדי שיהיה כשר לכתחילה לקרבן וא"ל אין מקדשין הכלים והאי קומץ דקמציה פסול וקדושה בכלי שרת לשום קומץ לא קדוש. הרגמ"ה: ה) אין מקדשין אין ותיבות אמר ליה נמחק: ו) אבל מקדשין ליפסל כשמניח על דעת להקדישן אבל זה לא החזיר הקומץ על דעת להקדישו כלום ומשום הכי יחזור ויקמוץ. רב עמרם אמר אפילו תימא שהחזירו כדי לקדש (וקדשי) [ונ"מ לא קדשו] כלי כגון שהחזירו לביסא גדושה. הרגמ"ה: ז) ביסא גדושה ביסא כלי שרת שמקדשין בו המנחה וא"ת היכי מצי למהוי גדושה והיא בלולה בשמן אגן במנחת חוטא איירינן דאין בה שמן. הרגמ"ה: ח) שפופה לא גדושה ולא מחוקה שאין הקומץ (עדיף) [מעדיף] עליה. הרגמ"ה: ט) ליה דמהדר ליה אדפנא ותיבות מכי מהדר ליה מגה נמחק: י) ומגיד ליה ונפל ממילא כו' אבל אינו רוצה לומר דמהדר ליה כשר דהוי ליה כמו מקדש וגומר עבודת הפסול שמקדש קמיצתו כשל פסול: יא) קרקע ש"מ תיבת אלא נמחק: קומצין מכלי כו' וא"ת הא בקדוש מנחה איירינן ולא בקמיצה וי"ל לקמן מספקא ליה אי שוין הן קדוש כלי וקמיצה דמסתברא דקדוש כלי דמנחה עדיף ומשום הכי דייק אי"מ קומצין מכלי שע"ג קרקע כי היכא דקא סברת דמקדשין דמדלא משני ליה בהחזירה בכלי שעל גבי קרקע והשתא תפשוט דשרין קדוש וקמיצה דאי אין קומצין כ"ש דאין מקדשין וא"כ תקשי ולוקמה כגון שהחזירה לכלי שעל גבי קרקע אבל אי משנינן הכי לא תקשי תפשוט דאין קומצין דאית לן למימר אע"ג דאין מקדשין מ"מ קומצין. תו"ח: יב) דאבימי תני: יג) וחמישי ששים יומא אבימי מסכת אייקר ליה והשאר נמחק: יד) א"ל דמגבה ליה כהן וא"ת מה היה סובר אבימי מה היה שואל תחילה בשהשיב לו מכלי זה ר"ל דהיה סובר ששואל אי בעי משיחה לכלי לקדשו והשיב לו מכלי זה דלא בעי משיחה דעבודתו מחנכתו דדאי בסנהדרין (דף ט"ז ע"ב) א"ג היה סובר ששואל לו אי מצי קומץ בשל עץ ולא בעינן כלי מחכות והשיב לו אפילו מכלי זה דשל עץ היה כרבי יוסי בר יהודה דאמר בפ' החליל דעושין כלי שרת של עץ: טו) את המנחה: טז) ג' כהנים א' שמקדש המנחה וא' שמגביה הכלי וא' שקומץ. הרגמ"ה. וז"ל תו"ח ג' כהנים חד להגביה הכלי כשקומצין וחד לקמוץ וחד להגביה הכלי שמקדש הקומץ הקומץ לא היה יכול לקמוץ ולהגביה הכלי שהרי

היה קומץ בימין וא"כ לא היה יכול להגביה לאחוז הכלי כי אם בשמאל ומסתברא דהכל נעשה בימין וג' כהנים לאו דוקא דיכול להיות שאותו שמגביה הכלי בשעת קמיצה מגביהו בשעת הקדוש בזה אחר זה ולא דק. תו"ח: יז) זה הכלל מתני' היא. הרגמ"ה: יח) סדר עבודות נקט ובהגבהה דלאו עבודה היא לא איירי. הרגמ"ה: יט) סדר עבודות נקט בעו מיניה מרב ששת מהו כו' אמר להו פוק השאר נמחק: כ) זר ונתן בכלי מהו: כא) בקדישה קומץ כי יהביה אדעתיה: כב) פסול והוא דקא גמר זר לכולה: כג) שמחזירו לביסא גדושה שאין הקומץ מונח תוך אויר: כד) תחילה בשקמץ: כה) מתוך כלי: כו) וכשקמץ מתוך הכלי קמץ באמצעיתו וכשמחזיר הוי קומץ: כז) אצל הגומא כדי שיהא בו' דמכילא נפל במגא נעשה: כח) ליה אבל הכא לא הס"ד ומה"ד מדלא משני ליה דמשום הכי לא מקדש ליה האי כלי כשמחזירו כגון שמונח על גבי קרקע דקומצין מכלי שעל גבי קרקע הס"ד שהיה (בידה) [מכה] אותו: כט) ערכין דתני: ל) חסדא משכח התירון ומכהו אבימי: לא) דמנחות אייקר ליה: לב) קודש הוא: לג) ואחד שנותן לתוכו הקומץ: לד) ראקמר רב פפא: לה) אלמא כלי שרת מקדשין: לו) קאי וזורקו את דמו: לז) מתוכתו: לח) מתוכתו: לט) קדושה והס"ד בתנאל תירץ דר' חגינא לא יליף מסילוק בזיכין משום דהוא דבר דלא אפשר שהרי אין בו שמן אבל הכא מידי דאפשר הוא ואם איתא דלא הוי יכולין לקמוץ מכלי שע"ג קרקע בבזיכין נמי היה צריך להגביה אלא ודאי קומצין מכלי שעל גבי קרקע ושפיר ס"ל רבי חגינא כרבא. תו"ח: